

PREDLOG PREDLAGATELJA

Ob gradivu je izvršni svet sprejel naslednje ugotovitve in stališča

Izvršni svet ugotavlja, da ni bilo rešnejših premikov pri realizaciji sklepov, sprejetih ob obravnavi gradiva »Prikaz stanja in aktivnosti na področju naravne in kulturne dediščine v občini Ljubljana Vič-Rudnik«, žal tudi tistih, ki niso vezana na pomembnejša denarna sredstva. Zato izvršni svet ponovno poziva Republiški komite za kulturo, da se opredeli do pobude o kategorizaciji spomenikov po pomenu in odločitvi, na kakšni ravni naj bi se sprejemalo odloke o razglasitvi spomenikov.

Izvršni svet zavezuje Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, da takoj izdela evidenco naravne in kulturne dediščine v občini, da pospeši aktivnosti glede poenotenja označitev naravnih in kulturnih spomenikov in še pred oblikovanjem proračuna za leto 1988 posreduje predlog oziroma zahtevek za potrebna finančna sredstva za postavitev teh oznak.

Izvršni svet meni, da je potrebno v letu 1988 zagotoviti sredstva in realizirati naloge pri obnovi paviljona na Cesti dveh cesarjev, nadaljevanju dela na Turjšakem gradu in njegovi usposobitvi za obisk in da je potrebno takoj realizirati sklep glede razpisa za določitev namembnosti oziroma uporabnika Polhograjskega graščinskega kompleksa.

IZVRŠNI SVET

POROČILO

o izvajanju sklepov Skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik, sprejetih ob obravnavi gradiva Prikaz stanja in aktivnosti na področju naravne in kulturne dediščine v občini Ljubljana Vič-Rudnik

Ob obravnavi gradiva na skupščini občine v oktobru 1986 so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Komite za družbene dejavnosti naj skupaj z drugimi upravnimi organi, strokovno organizacijo ter kulturno skupnostjo skrbi za izvajanje, aktivnosti pri razglaševanju in vzdrževanju kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti, ki so opredeljene s srednjeročnim oziroma dolgoročnim planom.

V skladu s sprejetim sklepom je Komite za družbene dejavnosti nadaljeval s pripravo odlokov za razglaševanje spomenikov oz. znamenitosti. Sprejeti so bili še naslednji novi odloki:

– Odlok o razglasitvi Krakova in Eiprove za kulturni in naravni spomenik.

– Odlok o razglasitvi polhograjskega graščinskega kompleksa za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost.

– Odlok o razglasitvi Turjškega grajskega kompleksa za kulturni in zgodovinski spomenik in naravno znamenitost (v fazi osnutka).

V teku so priprave odlokov za naslednje kulturno oziroma naravno dediščino. Paviljon ob Cesti dveh cesarjev, Podpeško jezero, Barje ter Iški Vintgar.

V nasprotju s programom skupščine ni bil sprejet odlok o razglašanju Emone za arheološki spomenik. Sprejemanje kasni, ker je to medobčinski odlok pri pripravi katerega ni zagotovljen enoten pristop vseh občin.

Pri pripravi odlokov imamo največ težav pri tistih, kjer se varovano območje razteza na območju več občin. Težko je namreč doseči usklajen pristop pri njihovem razglašanju. Med take odloke sodijo poleg že navedene Emone še Barje ter Iški Vintgar. Posebna problematika se nam pojavlja pri Paviljonu ob Cesti dveh cesarjev, kjer smo objekt začasno sicer že razglasili za kulturni spomenik, dokočno pa ga bomo razglasili, ko bo objekt sproščen in pripravljen za prenovu. S postopki za izselitev tega objekta smo začeli že v preteklem letu, vendar pa se je zaradi stalnih pritožb stranke na sodne odločbe le-ta zavlekla.

Hkrati z razglašanjem objektov skušamo zagotoviti tudi sredstva za njihovo redno vzdrževanje in tudi nadaljnji razvoj.

Osnovna financirja teh del sta Ljubljanska in republiška kulturna skupnost. Zaradi omejenih sredstev v tem letu ni bilo moč zagotoviti večjih sredstev. Zato so se nekatera nujna dela prenesla na prihodnje leto. Zadržali pa smo tudi dokončno razglasitev turjškega kompleksa. Za odprtje tega objekta javnosti moramo namreč nujno zagotoviti zavarovanje objekta ter minimalno turistično ponudbo. Pod zavarovanjem objekta je mišljeno zaprtje vseh delov objekta, ki utegnejo biti za obiskovalce nevarni.

2. Prednostna naloga občine je, da po razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov poskrbi za njihovo označitev. Po določilih Zakona o varovanju naravne in kulturne dediščine (Uradni list SRS, št. 1/81) je potrebno vse razglašene spomenike oz. znamenitosti ustrezno označiti. Obliko oznak predpisuje Pravilnik o obliki in namestitvi oznak nepremičnih spomenikov in znamenitosti (Uradni list SRS, št. 23/85). Namestitev oznake zagotovi pristojna organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki oblikuje tudi besedilo z navedbo lastnosti, zaradi katere je predmet razglašen za spomenik oz. znamenitost. Za enotno izdelavo oznak skrbi Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine. Sredstva za oznako in njihovo namestitev zagotovi družbenopolitična skupnost, ki je sprejela akt o razglasitvi.

Označitev razglašenih spomenikov in znamenitosti kasni. V teku so še dogovarjanja med izvajalci del, ki so: Restavratorski center Ljubljana, Ljubljanski regionalni zavod za varovanje naravne in kulturne dediščine ter Akademija za likovno umetnost pri Univerzi Edvarda Kardelja.

Upravni organ je sestavil prednostni vrstni red postavljanja označitev, ki je enak vrstnemu redu razglašanja na področju občine. Ugotavljamo, da ta dela potekajo prepočasi, zato mora Ljubljanski regionalni zavod pospešeno pristopi k tem delu.

3. Nujno je potrebno zagotoviti izvedbo neizpolnjene naloge iz dokumenta Ljubljana 2000 na področju varovanja naravne in kulturne dediščine. Pod tem je mišljeno zlasti področje ljubljanskega barja, kjer je potrebno z razglasitvijo določiti režime varovanja in s tem omogočiti normalne pogoje gospodarjenja na ostalih področjih.

Izdelava odloka o razglasitvi dela Barja, ki zahteva naravo – varstveno zaščito kasni in sicer iz več razlogov. Odlok je medobčinski, saj Barje zajema tudi območje občine Vrhnike. Po podatkih Ljubljanskega regionalnega zavoda se ta občina v razglašanje ni vključila. Poleg tega niso izdelane reambulirane karte za območje Barja.

Predlagamo, da Ljubljanski regionalni zavod dela na tem odloku iz že prej navedenih razlogov pospeši in sicer tako, da se letos pripravi najmanj delovni osnutek odloka z vsemi spremljajočimi dokumenti. Pri tem naj uporabi razpoložljive karte.

4. Izvršni svet daje pobudo da se čimprej pripravi kategorizacija spomenikov po pomenu, ki naj bi se v skladu z ugotovitvami razglašali na občinski, mestni oz. republiški ravni. Zagotoviti je potrebno časovno usklajeno akcijo in se izogniti odvajanju odlokov.

Pobuda je bila posredovana Mestnemu komiteju za izobraževanje, kulturo, telesno kulturo in raziskovanje in Republiškem komiteju za kulturo. Na tej podlagi bi tisto dediščino, ki se pojavlja na območju več ljubljanskih občin, razglašali na mestni ravni ter tisto, ki se pojavlja na območju več slovenskih občin na republiški ravni. Na mestni ravni je v pripravi gradivo, v katerem naj bi opredelili dediščino mestnega pomena. Gradivo je bilo kot delovni osnutek že dano v razpravo nosilec nalog s tega področja. Sedaj je v pripravi prečiščeno besedilo gradiva.

Republiški komitej za kulturo pa na pobudo ni odgovoril. Sma-tramo, da je potrebno za realizacije te pobude vztrajati, saj bomo samo na ta način lahko dosegli usklajen pristop pri pripravi odlokov ter usklajene režime varovanja kulturne in naravne dediščine.

5. Med pomembnejše naloge naše in širše družbenopolitične skupnosti uvrščamo aktivnosti za določitev primarne in perspektivne namembnosti gradov in podobnih objektov. Pri tem sta zlasti izpostavljena gradova Turjak in Polhov Gradec.

V skladu s sklepom skupščine potekajo aktivnosti na obeh gradovih. Komite za družbene dejavnosti je pripravil kratek opis teh gradov. V njem je bil opis objekta, komunalne opremljenosti

ter širše in daljne okolice, ki sodi po odlokih h grajskima kompleksoma.

Navedena so bila vsa planirana vlaganja po srednjeročnem planu ljubljanske in republiške kulturne skupnosti ter ocenjena možna raba gradov. Gradivo je bilo posredovano tudi Mestnemu komiteju, kjer je bilo ocenjeno, da se zaradi velike prostorske stiske muzejev, prvenstveno preveri njihov interes za uporabo teh prostorov. Večina ljubljanskih muzejev je v drugih občinah. Do sedaj poseben interes za tako koriščenje teh prostorov ni bil izražen, zato smo začeli zbirati tudi ponudbo dugih uporabnikov.

Polhograjski graščinski kompleks je bil z odlokom občinske skupščine razglašen za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost. Program koriščenja gradu mora biti prilagojen kulturnim in zgodovinskim značilnostim.

Za grad Polhov Gradec se je pojavilo že več kandidatov za koriščenje prostorov. Večina od njih je od tega iz različnih razlogov odstopila. V tem letu sta se pojavila dva resna kandidata. Njihove programe je obravnaval tudi Izvršni svet občine ter ugotovil, da program koriščenja ni sprejemljiv oz. nima realnih osnov. Zato je bilo dogovorjeno, da se izvede javni razpis za pridobitev novih možnih uporabnikov.

Za grad Turjak do sedaj ni bilo izraženega tolikšnega interesa. Ne glede na to, je komite nadaljeval dela pri njegovem varovanju oziroma usposobitvi za minimalno turistično ponudbo.

Pripravljen in v osnutku je bil sprejet odlok o razglasitvi Turjškega kompleksa za kulturni, zgodovinski spomenik in naravno znamenitost. Pripravljen je bil program usposobitve gradu za obisk javnosti in minimalno turistično ponudbo. Dela so bila ovrednotena na 60.000.000 din, pri čemer naj bi polovico sredstev prispevala Ljubljanska kulturna skupnost, drugi del pa republika. V pripravi je tudi imenovanje Odbora za prenojo gradu Turjak. Zaradi pomanjkanja sredstev v Ljubljani in Republiki kulturni skupnosti smo morali vse večje aktivnosti prenesti v prihodnje leto. V bodoče bo potrebno na način, kot je opredeljen za grad Polhov Gradec, poiskati bodočega uporabnika prostorov.

6. Dana je bila pobuda LB – SKB Ljubljana, da se za sredstva, namenjena za obnovo zaščitenih objektov, nudi ugodnejše kreditne pogoje, s čimer bomo povečali interes lastnikov za obnavljanje teh objektov. Prav tako je bila dana pobuda Republiškemu komiteju za kulturo za oblikovanje ustrezne stimulatивne davčne politike.

Pobuda, da se za sredstva namenjena za obnovu zaščitenih objektov, nudi ugodnejše kreditne pogoje, je bila na ravni republike sprejeta ter uvrščena kot ena od prednostnih nalog na tem

področju tudi v republiško resolucijo za leto 1987. Po informacijah, ki smo jih dobili pri LB – Stanovanjsko-kreditni banki Ljubljana, pobuda ni bila realizirana zaradi pomanjkanja kvalitetnih sredstev.

Prav tako je bila podprta na republiški ravni pobuda za oblikovanje ustrežnejše davčne politike in posredovana zveznim organom. Do sedaj do realizacije te pobude ni prišlo. V Republiškem komiteju za kulturo so v teku aktivnosti za organiziranje nabave gradbenega materiala preko določene gradbene organizacije, s čimer bi dosegli vsaj oprostitev pri plačilu prometnega davka.

Na podlagi teh podatkov lahko ugotovimo, da do bistvenih sprememb na tem področju ni prišlo. S tem je razglašanje, zlasti pa vzdrževanje kulturno pomembne meščanske arhitekture zelo otežkočeno, saj postavljamo pred lastnike objektov določene zahteve glede videza objekta, ne omogočamo pa mu dražjega vzdrževanja pod ugodnejšimi pogoji. Zato predlagamo, da se vztraja na tem, da se vsaj del pobude v bodoče realizira.

7. Čimprej je potrebno izdelati evidenco naravne in kulturne dediščine ter pri tem izhajati iz že pripravljenih strokovnih osnov, ki so nastale ob izdelavi prostorskih izvedbenih aktov. Nosilec naloge je Ljubljanski regionalni zavod, ki naj pripravi ustrezen predlog za pripravo evidence s terminskim planom.

Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine do sedaj predloga ni posredoval. Ker je izdelava evidence naravne in kulturne dediščine pogoj za njeno ustrezno vzdrževanje, zahtevamo čimprejšnjo vključitev zavoda v izvedbo navedene naloge.

8. Okrepiti je potrebno vlogo strokovnih organizacij pri varstveni kulturni vzgoji. V sodelovanju s KS, društvi in DPS je potrebno zagotoviti ustrezno prezentacijo delov naravne in kulturne dediščine.

Komite pri svojem delu sodeluje s KS in društvi, tam kjer delujejo. Cilj je zagotoviti ustrezno prezentacijo zlasti razglašene kulturne in naravne dediščine. To sodelovanje bo potrebno še poglobiti in zagotoviti preko KS za vse razglašene spomenike in znamenitosti ustrezno prezentacijo.

Komite za družbene dejavnosti je v sodelovanju z Ljubljanskim regionalnim zavodom za varovanje naravne in kulturne dediščine pripravil gradivo o naravni in kulturni dediščini na območju naše občine, ki je primerna osnova za izvajanje varstveno kulturne vzgoje v izobraževalnih organizacijah. Gradivo bo potrebno dopolnjevati v skladu z nadaljnjimi aktivnostmi in novimi ugotovitvami na tem področju.

Delegatsko gradivo izhaja v okviru občinskega glasila SZDL Ljubljana Vič-Rudnik Naša komuna. Gradivo pripravlja za tisk sekretariat skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik.

Tisk: Tiskarna ČGP »Delo« – Po mnenju sekretariata za informacije izvršnega sveta SRS je Naša komuna oproščena prometnega davka.